

Valsts meža dienests

13. janvāra iela 15, Rīga, LV-1932, tālr. 67226600, fakss 67211176, e-pasts pasts@vmd.gov.lv, www.vmd.gov.lv

Rīgā

19.03.2019 Nr. VMD1-20/222
Uz 18.02.2019. Nr.

Mārim Strazdam

Informācijai:
Latvijas Ornitoloģijas biedrībai
Skolas ielā 3,
Rīgā, LV-1010

Zemgales virsmežniecībai
vm@zemgale.vmd.gov.lv

SIA "MS Kārkli"

Lēmums par administratīvā akta apstrīdēšanu

[1.] Valsts meža dienesta ģenerāldirektors (turpmāk – VMD) 19.02.2019. saņēma un izskatīja Māra Strazda un Latvijas Ornitoloģijas biedrības iesniegumu “Par lēmuma apstrīdēšanu” (turpmāk – Iesniegums), kurā apstrīdēts Zemgales virsmežniecības (turpmāk – Virsmežniecība) 29.01.2019. lēmums Nr. VM7.7-4/94 “Lēmums par melnā stārķa mikrolieguma atcelšanu” (turpmāk – Lēmums). M.Strazds Iesniegumā norāda, ka Lēmums ir prettiesisks, pamatojot ar turpmāk minētajiem argumentiem:

- 1.) mikroliegumu nevar atcelt, pamatojoties uz Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 940) 20. punktā minēto normu. Administratīvā rajona tiesas 17.12.2015. spriedumā (Nr.A420473213) (turpmāk – Tiesa) ir minēts, ka “...*šī tiesību norma attiecināma tikai uz jauna mikrolieguma izveidošanu un nav saistāma ar procedūru, kas jāievēro, izvērtējot apstākļus mikrolieguma atcelšanai. Uz to norāda gan tās saturs, gan atrašanās vieta tiesību akta struktūrā. Ja likumdevējs būtu vēlējis noteikt, ka iestādei, lemjot par mikrolieguma statusa atcelšanu, jāpārbauda arī noteikumu 20.punktā minētie apstākļi, tad šāds regulējums būtu skaidri ierakstīts attiecīgajā noteikumu nodaļā...*”.

- 2.) mikroliegumu var atcelt pamatojoties tikai uz MK noteikumu Nr.940 61.punktu, norādot, ka Tiesa ir minējusi, ka “...apstākļi, kas pārbaudāmi mikrolieguma statusa atcelšanas gadījumā, ietverti vienīgi noteikumu 61.punktā, proti, mikrolieguma statusu atceļ, ja tas neatgriezeniski zaudējis savu nozīmi attiecīgās sugas vai biotopa aizsardzībai un tajā nav citu īpaši aizsargājamu sugu vai īpaši aizsargājamu biotopu veidu vai mikroliegums iekļauts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas funkcionālajā zonā, kuras noteikumi pilnībā nodrošina tās sugas vai biotopa aizsardzību un apsaimniekošanu, kuras dēļ mikroliegums izveidots. Citu apstākļu izvērtējumu mikrolieguma statusa atcelšanai noteikumi neparedz...”. Iesniegumā tiek norādīts, ka MK noteikumu Nr.940 61.punktā minēto secinājumu var veikt tikai sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificēts eksperts (turpmāk – Eksperts). Un šajā lietā Eksperts Arnis Zacmanis atzinumā ir norādījis, “...ka izmaiņas pašreizējā teritorijas statusā nav nepieciešamas, jo mežaudze ir melnajam stārķim piemērots biotops...”.
- 3.) Nav pamata vērtēt īpašnieka zaudējumus, jo īpašums “MS Kārkli” tika iegūts īpašumā pēc mikrolieguma izveidošanas. Tiesa ir minējusi, ka “...tiesa norāda, ka melno stārķu populācijas aizsardzības pasākumi pēdējos gados Latvijā atrodas īpašā uzmanības centrā, jo putnu skaitam ir lejupslīdes tendence. Tiesa šo faktu atzīst par vispārinātu. Sabiedrība interaktīvos veidos tiek izglītota un iesaistīta šīs putnu sugas aizsardzības pasākumos. Šādā kontekstā pieteicējas argumentam, ka mikrolieguma statusa saglabāšanas dēļ tās uzņēmējdarbība cieš zaudējumus, nav būtiska svāra. Ja pastāv kaut niecīgākā iespēja nodrošināt aizsargājamai sugai labvēlīgus apstākļus, tad tas ir jādara...”, savukārt Administratīvā apgabaltiesa 31.05.2016. Spriedumā (Nr.A420473213) (turpmāk – Apgabaltiesa) norādījusi, ka “...nerodas šaubas, ka pirkuma brīdī varēja pārliecināties par īpašuma esošā mikrolieguma esamību...”.

[2.] Izvērtējot Iesniegumu, VMD iepazīnās ar lietas materiāliem un konstatēja sekojošo:

[2.1.] VMD no SIA “MS Kārkli” un z/s “Sarmas” 28.06.2018. saņēma iesniegumu, kurā tiek lūgts atcelt mikroliegumu Nr. 83017 īpaši aizsargājamai putnu sugai melnajam stārķim *Ciconia nigra* ar aizsardzības pazīmi 20011020, kas noteikts ar Ziemeļkurzemes virsmežniecības 21.06.2010. lēmumu Nr. 53/86-10 “Par mikrolieguma izveidošanu Tukuma novada Pūres pagastā un Kandavas novada Cēres pagastā” (turpmāk – Lēmums Nr. 53/86-10), nekustamajā īpašumā “Vecjāņi”, Pūres pagasta Tukuma novadā ar kadastra numuru 90740040081 (turpmāk – Iesniegums).

SIA “MS Kārkli” un Z/S “Sarmas” Iesniegumā norāda, ka 2013. gada 31. jūnijā, pieaicinot Zemgales apgabaltiesas 114. iecirkņa zvērinātu tiesu izpildītāju, konstatēja, ka īpašumā “Vecjāņi” nav atrodama ne stārķa ligzda, ne arī melnais stārķis. Papildus šo faktu apstiprināja VMD pieaicinātais sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificēts eksperts (turpmāk – Eksperts) Jānis Ūze 2015. gada 1. jūlijā, sniedzot atzinumu VMD. Iesniegumā minētā mikrolieguma statusa atcelšanas lūgums pamatots ar MK noteikumi Nr. 940 20. punktu, kur minēts, ka mikroliegumu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai izveido, ja ap pēdējos piecos gados vismaz reizi apdzīvotu ligzdu ir attiecīgās sugas prasībām piemēroti ligzdošanas apstākļi. Šajā gadījumā īpašumā “Vecjāņi” stārķa ligzdas un paša stārķa nav jau piecus gadus, kā rezultātā mikroliegumu var atcelt.

Virsmēžniecība konstatē, ka saņemtais Iesniegums ir atkārtots iesniegums par minētā mikrolieguma atcelšanu, jo VMD 14.08.2014. saņēma SIA “MS Kārkli” valdes locekļa iesniegumu, kurā lūgts atcelt Lēmumu, ar kuru noteikts mikroliegums Nr.83017 melnā stārķa aizsardzībai. Šajā administratīvajā lietā mikroliegums tika atstāts spēkā.

[2.2.] Zemgales virsmežniecība (turpmāk – Virsmežniecība) 15.10.2018. saņēma Eksperta Arņa Zacmaņa atzinumu par melnā stārķa mikrolieguma atcelšanu un 30.10.2018. saņēma Ekspertes Egītas Grolles atzinumu par mikrolieguma teritorijā sastopamajiem biotopiem Tukuma novada Pūres pagasta īpašumā “Galciems” (kad. nr. 90740040011), “Vecjāņi” (kad. nr. 90740040081) un Kandavas novada Cēres pagasta a/s “Latvijas valsts meži” (turpmāk – LVM) apsaimniekotā īpašumā “Cēres sili” (kad. nr. 90440050111).

Eksperts A. Zacmanis mikrolieguma teritoriju apsekoja 2018. gada 21. septembrī un konstatēja turpmāk minētos faktus:

- 1) mikrolieguma teritorijā netika konstatēta melnā stārķa ligzda;
- 2) nav konstatētas melnā stārķa uzturēšanās pēdas: nokaļojums, spalvas, u.c.;
- 3) nav konstatētas būtiskas (neatgriezeniskas) izmaiņas meža stāvoklī;
- 4) teritorijā sastopami veci lieli, zaraini koki – potenciālie ligzdas koki;
- 5) tuvākajā teritorijā ap mikroliegumu un tā buferzonu nav konstatēti nekādi citi apstākļi, kas ietekmē dzīvotnes kvalitāti, piemēram, infrastruktūras objekti (ceļi, būves), kas palielina traucējumu līmeni, vai rada citu ietekmi;

6) pēdējo reizi mikroliegumā apdzīvota melnā stārķa ligzda konstatēta 2013. gadā, bet, apsekojot ligzdu 2015. gadā, tā bija nokritisusi.

Eksperts A. Zacmanis, balstoties uz MK noteikumu Nr.940 61. punktu un konstatētajiem faktiem dabā, atzinumā norāda, ka izmaiņas pašreizējā teritorijas statusā nav nepieciešamas, jo mežaudze ir melnajam stārķim piemērots biotops.

Eksperte E. Grolle mikrolieguma teritoriju apsekoja 2018. gada 13. oktobrī un, pamatojoties uz Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu Latvijā noteikšanas rokasgrāmatas 2. precizēto izdevumu, konstatēja trīs ES nozīmes īpaši aizsargājamus biotopus: veci vai dabiski boreāli meži (9010*), sugām bagāti egļu meži (9050), aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži) (91E0*). Konstatētie biotopi neatbilst Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr. 350 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” 1. tabulā minētajiem kritērijiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 267 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība” Eksperts Arnis Zacmanis (sertifikāta Nr. 113) ir tiesīgs sniegt atzinumus grupā – *putni*, tajā skaitā īpaši aizsargājamās putnu sugas melnais stārķis *Ciconica nigra* ligzdošanas teritorijas aizsardzībai, savukārt Eksperte Egīta Grolle (sertifikāta Nr. 003) ir tiesīga sniegt atzinumus grupā - *meži un virsāji, zālāji, jūras piekraste, vaskulārie augi*.

[2.3.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 14.¹ pantu Virsmežniecība ievēroja objektivitāti un deva procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savus viedokļus un iesniegt pierādījumus, nosūtot rīcībā esošo atceļamā mikrolieguma raksturojošo informāciju pašvaldībai un zemes īpašniekam.

1) Virsmežniecība saņēma Tukuma novada domes 21.11.2018. vēstuli Nr. 6794 TND/6-17.4/18/4062, kurā Tukuma novada pašvaldība neiebilst pret mikrolieguma atcelšanu.

2) Virsmežniecība 23.11.2018. saņēma LVM 22.11.2018. vēstuli Nr. 4.1-2_097h_101_18_705, kur ir minēts, ka mikrolieguma teritorijā konstatētie ES nozīmes biotopi, kam normatīvie akti neparedz iespēju veidot mikroliegumu, nav uzskatāmi par pamatojumu mikrolieguma statusa saglabāšanai. Tāpat arī norādīts, ka a/s LVM pirms jebkuras saimnieciskās darbības veikšanas izvērtē teritorijā esošās dabas vērtības un nodrošina tām nepieciešamo aizsardzību neatkarīgi no teritorijas aizsardzības statusa. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka mikrolieguma atcelšana varētu apdraudēt melnā stārķa ligzdošanu, ja tāda tiktu konstatēta LVM apsaimniekotā meža teritorijā.

3) No SIA “MS Kārklī” 12.12.2018. Virsmežniecība saņēma vēstuli, kurā tiek apšaubīti melnā stārķa konstatēšanas fakti mikrolieguma teritorijā un norādīts, ka mikrolieguma statuss ir radījis nesamērīgus zaudējumus, kas uz 2014. gada 14. martu sastādīja 274 426,28 EUR.

[2.4.] Virsmežniecība konstatēja, ka administratīvajā lietā par mikrolieguma atcelšanu 2014. gadā 11.02.2014. saņēma Dr.biol. Māra Strazda vēstuli Nr. MS-01_140211, kurā M. Strazds informēja par novērojumiem par ligzdošanas sekmēm minētajā ligzdā laika posmā no 2008. gada līdz 2013. gada 21. jūnijam. M. Strazds norāda, ka 2008. un 2009. gadā ligzdu izpostījušas caunas, savukārt šī iemesla dēļ 4 gadus līdz 2013. gadam ligzdošana nav notikusi vai tā nav bijusi veiksmīga. M.Strazds norāda, ka 2013. gadā tika uzsākta perēšana, taču ligzda pamesta, iespējams traucējuma dēļ, kas radies no saimnieciskās darbības, t.i. tika dastoti koki. Virsmežniecība secināja, ka faktiski kopš mikrolieguma izveidošanas ne reizi nav notikusi veiksmīga melnā stārķa ligzdošana.

[2.5.] Virsmežniecība Dr.biol. Māra Strazda disertācijas darbā konstatēja, ka melnā stārķa ligzdu vietu mūžs apsēs ir būtiski mazāks kā priedēs vai ozolos, turklāt pēdējās desmitgadēs būtiski palielinājies tādu apsēs būvētu ligzdu īpatsvars, kam ir īss mūžs. Konstatēts, ka to mūžs vidēji ir 10 gadi. M. Strazds norāda, ka melno stārķu pārceļšanās attālumi ir būtiski lielāki, ja ligzdvietas maiņu ir izraisījuši saimnieciskās darbības traucējumi vai plēsēju postījumi. Ilggadējā pētījumā M.Strazds nekonstatēja ligzdu, kuru caunas būtu postījušas vairāk par divām reizēm, visticamāk, ligzdas līdz tam brīdim tiek pamestas. Vidējais pārceļšanās attālums saimnieciskās darbības vai plēsēju postījumu gadījumos ir ~ 1000m. Saimnieciskās darbības radīta traucējuma gadījumā - minimālais pārceļšanās attālums ir 810 m, savukārt maksimālais 1450 m. M.Strazds norāda, ka labās ligzdošanas vietās putni atgriežas, līdz ar to šādām vietām jāveido patstāvīgi mikroliegumi. Virsmežniecība, pamatojoties uz M.Strazda ilggadējiem novērojumiem un aizstāvētā disertācijas darba rezultātiem, secina, ka attiecīgā ligzdošanas vieta īpašumā "Vecjāņi" nav laba ligzdošanas vieta, un melnā stārķa atgriešanās iespējamības gadījumā ligzdošana notiks salīdzinoši lielā pārceļšanās attālumā, ārpus noteiktā mikrolieguma. Pēdējā ligzdošanas gadā (2013. gads), secināts, ka, visticamāk, notika saimnieciskās darbības ietekme, kā arī šajā ligzdošanas vietā ne reizi nav notikusi veiksmīga ligzdošana, t.sk. caunu postījumu dēļ (divreiz).

[2.6.] Virsmežniecība citēja Administratīvās apgabaltiesas Spriedumā minēto (Nr.4420280217) "*...Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējas uzskatam, ka šā speciālista viedokli nevar ņemt vērā, jo apstrīdēt eksperta atzinumu var tikai cits eksperts. Noteikumi Nr. 940 paredz kārtību, kādā izvērtē un izveido mikroliegumu. Atbildīgā iestāde izvērtējumu veic saskaņā ar attiecīgas jomas eksperta atzinumu (noteikumu 14. punkts). Tomēr no šo noteikumu normām neizriet, ka tikai un vienīgi eksperta atzinums var būt pierādījums konkrētu sugu esībai teritorijā, jo lēmumu par mikrolieguma izveidošanu pieņem VMD (attiecīga virsmežniecība)*".

[2.7.] Virsmežniecība saskaņā ar APL 59. pantu ieguva informāciju, kas ir nepieciešama, lai panāktu tiesisku un efektīvu lietas izskatīšanu, pielietojot zinātniskās literatūras atziņas, citējot judikatūras nolēmumus, izvērtējot administratīvā procesa dalībnieku viedokli, pierādījumus un faktus, saskaņā ar APL 65. panta otro daļu, 66. pantu, 8. pantu, 17. panta pirmās daļas 4. punktu ievēroja tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu un vērtēja administratīvā akta izdošanas lietderību, vērtējot sociālās, ekonomiskās un dabas aizsardzības intereses, un saskaņā ar APL 81. panta otrās daļas 2. punktu, pamatojoties uz MK noteikumu Nr. 940 20. un 63. punktu, 29.01.2019. pieņēma lēmumu Nr.VM7.7-4/94 "Lēmums par melnā stārķa mikrolieguma atcelšanu" (turpmāk – Lēmums Nr.VM7.7-4/94), ar kuru atcelts Ziemeļkurzemes virsmežniecības 21.06.2010. lēmums Nr. 53/86-10 "Par mikrolieguma izveidošanu Tukuma novada Pūres pagastā un Kandavas novada Cēres pagastā", ar kuru bija noteikts mikroliegums Nr. 20011020-83017 īpaši aizsargājamam putnam – melnajam stārķim *Ciconia nigra*. Atzīmējams, ka tiesību normu teleoloģiskās interpretācijas rezultātā ir pamats izdarīt secinājumu, ka MK noteikumu Nr.940 20.punktā ietvertā prasība mikrolieguma izveidošanai, respektīvi, prasība par vismaz reizi piecos gados apdzīvotas ligzdas konstatēšanu, ir piemērojama arī, izvērtējot ierosinājumu mikrolieguma atcelšanai, jo šāds kritērijs ir vērst uz samērīguma principa ievērošanu. Prasība saglabāt mikrolieguma statusu situācijā, kad mikrolieguma teritorijā nav konstatēta vismaz reizi piecos gados apdzīvota ligzda, neatbilst

sabalansētam risinājumam dažādu interešu aizsardzības nodrošināšanā, bet gan liecina par nesamērīgu vides aizsardzības interešu izvirzīšanu.

[3.] VMD pārbaudījis konstatētos faktus un novērtējis pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku izteiktajiem argumentiem un viedokļiem, atzīst, ka Virsmežniecības pieņemtais Lēmums Nr.VM7.7-4/94, ar kuru atcelts Ziemeļkurzemes virsmežniecības 21.06.2010. lēmums Nr. 53/86-10 "Par mikrolieguma izveidošanu Tukuma novada Pūres pagastā un Kandavas novada Cēres pagastā" ir tiesisks un pamatots, līdz ar to Māra Strazda prasījums ir noraidāms.

VMD atzīst, ka Virsmežniecība Lēmumā Nr.VM7.7-4/94 ir pamatā pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams tiktāl, lai tas nemaina lietas iznākumu, līdz ar to VMD pievienojas Virsmežniecības administratīvajā aktā ietvertajam apstākļu konstatējumam un to vērtējumam un šajā lēmumā Virsmežniecības lēmumu nedublēs.

VMD, papildinot Virsmežniecības minēto un atbildot uz Iesniegumā minētajiem argumentiem, norāda turpmāk minēto:

[3.1.] Mikrolieguma statusa atcelšanas kārtību regulē MK Noteikumi Nr.940 un atbilstoši 63.punktam lēmumu par mikrolieguma statusa atcelšanu pieņem tā atbildīgā institūcija, kura pieņēmusi lēmumu par mikrolieguma izveidošanu, izvērtējot mikrolieguma atbilstību izveidošanas pamatojumam (kritērijiem) un tā eksperta sniegto atzinumu, kas veicis pārbaudi dabā.

Tātad, lemjot par mikrolieguma atcelšanu, ir jāvērtē arī mikrolieguma atbilstība izveidošanas pamatojumam (kritērijiem). VMD ieskatā, vērtējot mikrolieguma atbilstību tā izveidošanas pamatojumam, ir jāpārbauda vai apstākļi, kas bija par pamatu mikrolieguma noteikšanai atbilst arī pašreizējā situācijā. Šāda MK noteikumu Nr.940 63.punkta interpretācija tiek piemērota saskaņā ar APL 85. panta pirmo daļu "*Adresātam nelabvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt jebkurā brīdī, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar tiesību normām šāda paša satura administratīvais akts tūlīt būtu jāizdod no jauna*", līdz ar to, tā kā viens no mikrolieguma izveidošanas kritērijiem ir faktiskie apstākļi par ligzdošanas faktu pēdējo piecu gadu laikā, kas izriet no MK noteikumu Nr.940 20. punktā minētā, mikroliegumu var atcelt, ja pēdējo piecu gadu laikā nav notikusi ligzdošana.

[3.2.] Atbilstoši MK noteikumu Nr.940 61.punktam mikroliegumu atceļ, ja tas neatgriezeniski zaudējis savu nozīmi attiecīgās sugas vai biotopa aizsardzībai un tajā nav citu īpaši aizsargājamo sugu vai īpaši aizsargājamo biotopu veidu vai mikroliegums iekļauts īpaši aizsargājamas dabas teritorijas funkcionālajā zonā, kuras noteikumi pilnībā nodrošina tās sugas vai biotopa aizsardzību un apsaimniekošanu, kuras dēļ mikroliegums izveidots.

VMD ieskatā, ja likumdevējs būtu vēlējis noteikt, ka minēto secinājumu var veikt tikai sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificēts eksperts (turpmāk – Eksperts), tad šāds regulējums būtu skaidri ierakstīts attiecīgajā noteikumu nodaļā. Turpretim atbilstoši MK noteikumu Nr.940 62.punktam Eksperta pienākums ir sniegt faktu konstatāciju par mikroliegumā esošās īpaši aizsargājamās sugas vai īpaši aizsargājamā biotopa iznīcināšanas apmēru. VMD ieskatā, arī MK noteikumu Nr.940 62. punkts nosaka to, ka lēmumu par mikrolieguma platības izslēgšanu pieņem atbildīgā iestāde, pamatojoties uz eksperta vērtējumu par iznīcināšanas apmēru.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.940 9. punktam atbildīgā iestāde izvērtējumu veic saskaņā ar attiecīgās jomas Eksperta atzinumu. Tomēr no šo noteikumu normām neizriet, ka tikai un vienīgi eksperta atzinums var būt pierādījums lietā. VMD ieskatā saskaņā ar APL 59.panta pirmo un otro daļu, atbildīgai iestādei ir pienākums iegūt informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Pamatojoties uz Ministru Kabineta 2010.gada 30.septembra noteikumu Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības" (turpmāk – MK noteikumi Nr.925) 2.punktā minēto informācijas uzskaitījumu, kuru jāsniedz Eksperta atzinumā, secināms, ka minētais regulējums neparedz pienākumu sniegt informāciju par dabas vērtību ilgtspējību pētāmajā teritorijā, kā arī nav jāsniedz informācija par īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu labvēlīgas aizsardzības statusu Latvijā un globālā līmenī, t.i., vērtējot mikroliegumu veidošanu

sugām, nav minēta informācija par populācijas dinamikas datiem, par dabiskās izplatības areāla izmaiņām un par potenciālo dzīvotņu izmēriem. VMD ieskatā informācijai par labvēlīgas aizsardzības statusu ir būtiska un izšķiroša nozīme administratīvā akta izdošanas izvērtējumā, pamatojot to ar Sugu un biotopu likuma 8.panta otrajā daļā minēto “īpaši aizsargājamo sugu un biotopu labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanai to dzīvotnēs var noteikt mikroliegumus atbilstoši mikroliegumu izveidošanas kārtībai”, līdz ar to mikrolieguma veidošanas jēga ir nodrošināt sugas labvēlīgu stāvokli, ja to nevar nodrošināt ar citiem līdzekļiem.

[3.3.] Tas fakts, ka īpašnieks pirkuma brīdī varēja pārliecināties par īpašuma esošā mikrolieguma esamību, neuzliek par pienākumu neņemt vērā un nevērtēt to, ka mikrolieguma izveidošana ierobežo privāttiesības, kas noteiktas Satversmes 105.pantā.

Tā kā īpašniekam ir tādas pašas tiesības uz kompensāciju, kā citām privātpersonām, kuru īpašumos ir noteikti mikroliegumi, VMD ieskatā, mikrolieguma veidošanas vai atcelšanas procesā ir jāvērtē ekonomiskā vērtība, kuru var iegūt no īpašuma, salīdzinot to ar pieejamo kompensāciju un sabiedrības ieguvumu.

VMD ieskatā ir mainījušies faktiskie apstākļi un pašreiz nav novērojama melnā stārķa populācijas skaita lejupslīde. To pamatojot ar turpmāk minēto informāciju:

1) Globālā mērogā melnajam stārķim populācijas tendence nav zināma, dažas populācijas samazinās, savukārt citas palielinās, ir konstatēts, ka Eiropas populācija pieaug¹. Pēc IUCN Sarkanā saraksta kategorijas un tās kritērijiem², melnais stārķis kopš 1988. gada ir noteikts zems aizsardzības risks (LC) jeb sugai apdraudējums ilgākā laika posmā nedraud³.

2) Savukārt Latvijā kopš 2006.gada Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar AS “Latvijas valsts meži” katru gadu veic melnā stārķa ligzdošanas sekmju monitoringu⁴ AS “Latvijas valsts meži” valdījumā esošos mežos, kurā uzskaita klātesošo pāru skaitu un ligzdošanas sekmes. Ģeneralizējot monitoringā iegūtos paraugkopas datus, secināms, ka laika posmā no 2006. līdz 2017.gadam raksturojams stabils populācijas stāvoklis ar pieaugošu tendenci. Salīdzinot 2010. gada populācijas stāvokli ar 2017.gada datiem secināms, ka klātesošo putnu skaits ir pieaudzis par 70%, savukārt Zemgales reģionā divkārtšojies (207 %).

3) Citi publiski pieejami (npublicēti) dati par melnā stārķa populācijas izmaiņām Latvijas teritorijā nav pieejami un šajā lietā nav saņemti.

[3.4.] Tiesiska administratīvā akta atcelšana galvenokārt kalpo tam, lai administratīvo aktu pielāgotu apstākļu maiņai. Tomēr jāņem vērā ar tiesiskās paļāvības principu, tiesiskās stabilitātes un noteiktības principu saistītie apsvērumi. Tā kā šie principi vairāk attiecas uz privātpersonu tiesību aizsardzību un mikrolieguma noteikšana ierobežo privāttiesības, tādā administratīvais akts, ar kuru nosaka mikroliegumu ir uzskatāms kā adresātam nelabvēlīgs un mikrolieguma veidošanas ir tikai un vienīgi sabiedrības interesēs. Vērtējot šos apsvērumus VMD norāda, ka laika posmā no mikrolieguma izveidošanas (21.06.2010.) līdz šim brīdim melnajam stārķim ir izveidots 81 mikroliegums ar 1,5 tūkstoš hektāru lielu kopējo ģeoplatību. Līdz ar to, vērtēt šī mikrolieguma atcelšanu nav izšķirošas nozīmes. Turklāt atbilstoši MK noteikumi Nr.940 60., 61., 63. punktam ir paredzēts, ka mikroliegumu atcelšanu var ierosināt jebkura persona un regulējumā ir paredzēta atcelšanas procedūra, līdz ar to sabiedrībai, t.sk. ekspertam, vai mikrolieguma ierosinātājam ir jāņem vērā tas, ka mikroliegums var tikt atcelts.

¹ BirdLife International, “*Ciconia nigra* (Amended Version of 2016 Assessment),” *The IUCN Red List of Threatened Species 2017: E.T22697669A111747857*, 2017, <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-1.RLTS.T22697669A111747857.en>.

² IUCN, *IUCN Red List Categories and Criteria: Version 3.1. Second Edition.*, Second edi (Gland, Switzerland and Cambridge, UK: IUCN., 2012), http://s3.amazonaws.com/iucnredlist-newcms/staging/public/attachments/3097/redlist_cats_crit_en.pdf.

³ BirdLife International, “*Ciconia nigra* (Amended Version of 2016 Assessment).”

⁴ Helmutis Hofmanis un Uģis Bergmanis, “Melnā stārķa *Ciconia nigra* ligzdošanas sekmju monitorings AS ‘Latvijas Valsts meži’ valdījumā esošos mežos” (Sigulda, 2017), https://www.daba.gov.lv/upload/File/DOC_MON/MON_ATSK_17_starkis_melnais.pdf.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz MK noteikumu Nr.949 20.punktu, 60.,61., 63, punktu un Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 1.punktu, **nolemju:**

Atstāt negrozītu Zemgales virsmežniecības 29.01.2019. lēmumu Nr. VM7.7-4/94 “Lēmums par melnā stārķa mikrolieguma atcelšanu”.

Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no tā stāšanās spēkā. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad ir ticis paziņots adresātam. Veids, kādā administratīvo aktu paziņo adresātam – rakstveidā, mutvārdos vai citādi -, neietekmē tā stāšanos spēkā, savukārt, ja rakstveida administratīvo aktu sūta pa pastu, uzskatāms, ka administratīvais akts adresātam paziņots septītajā dienā pēc nodošanas pastā.

Ģenerāldirektors

A.Krēsliņš

Ziemelis, 67221092
andris.ziemelis@vmd.gov.lv